

Over vertrouwen

Bijeenkomst Pasgeld op 9 september 2020.

Namens de Werkgroep Pasgeld

Inleiding

We hebben nu twee bijeenkomsten in het kader van het participatie-traject achter de rug. Onze ideeën hierover ziet u terug in de brief van de werkgroep.

We hadden graag gezien dat de inhoud van deze brief vooraf aan deze plenaire vervolgsessie was besproken, maar zal nu op verzoek van het projectbureau in deze sessie worden behandeld. Ik wil vooraf, namens de werkgroep Pasgeld, en namens de bewoners, toch nog eens de randvoorwaarde benoemen waarbinnen de samenwerking zóu moeten plaatsvinden: vertrouwen. En daarbij, hoe dit door ons wordt ervaren.

Vooraf even dit:

Nadat 10 jaar geleden het Masterplan voor Rijswijk-zuid is opgesteld is er nogal wat veranderd. We hebben te maken met klimaatverandering, met hete zomers en forse regenbuien. Er is een zorgwekkende afname van de biodiversiteit. De leegstand van kantoren en winkels in Rijswijk is alleen maar toegenomen. In de nabijheid van Pasgeld zijn plannen voor vele duizenden woningen met hoogbouw (tot 110 meter) in het havengebied en de Bogaert. Het spoor tussen Rijswijk en Delft wordt verdubbeld en de A4 zal worden verbreed. De druk van het verkeer, van luchtverontreiniging, licht- en geluidsoverlast nemen toe. We zien de dieren vluchten naar Pasgeld, een laatste mogelijke habitat. Corona heeft ons verder aan het denken gezet. Het groen om ons heen wordt intensief benut door recreanten en blijkt meer dan ooit noodzakelijk. De vraag is of de vel kantoren in de buurt ooit nog gevuld raken en of het niet veel zinvoller is om op de lege industrieterreinen (met hun bestaande infrastructuur) nieuwe woningen te bouwen, dan het laatste groen te verstedelijken.

Tot nu toe gaan de gemeentelijke nota's van Rijswijk er nog steeds van uit dat Pasgeld verstedelijkt dient te worden. De recente mobiliteitsvisie gaat uit van de basisvariant waarbij Pasgeld West (PW, tussen Lange Kleiweg en spoor) en Pasgeld Oost (PO, het deel tussen Vliet, TNO en Lange Kleiweg) volledig worden bebouwd, en een tweede variant waarbij ook het TNO-terrein en het slagenlandschap tot aan het Elsenburgerbos worden bebouwd. Nog steeds wordt gerefereerd aan de visie van de projectontwikkelaars, Pasgeld Connects, om Pasgeld tot een niet van andere nieuwe stadswijken te onderscheiden verstedelijkt gebied te maken, inclusief hoogbouw, grotere verdichting, minder parkeerplaatsen, verbrede wegen etcetera.

Het Masterplan is dus zwaar verouderd. De Werkgroep Pasgeld pleit voor een pas op de plaats en met hernieuwd inzicht kijken naar hoe we de waarde van Pasgeld als noodzakelijke groen-blauwe buffer tussen de oprukkende verstedelijking kunnen versterken. In het belang van bewoners, omwonenden, recreanten, passanten; voor huidige en toekomstige generaties.

Vertrouwen

Vertrouwen is dé randvoorwaarde voor samenwerking. Vertrouwen wordt ons als werkgroep en bewoners gevraagd. We geven dit steeds, maar we kunnen helaas niet anders constateren: ze wordt steeds geschonden.

Een aantal voorbeelden:

- De eerste bijeenkomst over PO begin 2019 in het buurthuis. PO was al ingevuld, de website om je in te schrijven bestond al. Een tumultueuze vergadering, waarna de gemeente erkende ons veel eerder te hebben moeten betrekken en beterschap beloofde + ons beloofde van alle lopende en komende zaken op de hoogte te stellen. Ons werd vertrouwen gevraagd. De werkgroep als onderdeel van de Contactgroep Rijswijk-Zuid werd in het leven geroepen.
- In de zomer werden we geconfronteerd met een bericht in de pers: de visie van de projectontwikkelaars op Pasgeld: Pasgeld Connects werd breed uitgemeten. Met foto's en al. Wij wisten van niets. Gemeente en projectontwikkelaars bleken al anderhalf jaar samen bezig met de voorbereidingen. *Vertrouwen?*

- Opvragen van het Pasgeld Connects document lukte niet: het had nog geen formele status en we mochten het nog niet inzien. *Vertrouwen?* Toen we het eindelijk kregen bleek het te gaan over de verstedelijking van het héle gebied, dus PO, PW, TNO-gebied én slagenlandschap. Vele vragen erover: uiteindelijk hebben we zwart op wit gekregen dat het document géén ambtelijke status had of zou hebben. Het was in de woorden van de gemeente “puur een verkenningdocument gemaakt door de projectontwikkelaars”.
- In tussentijdse samenkomsten van het Projectbureau en de werkgroep werd ons bevestigd dat het Masterplan herijkt zou gaan worden aan de nieuwe ontwikkelingen mbt klimaat, ecologie, verkeer etcetera. Er zou ook een mobiliteitsnota geschreven worden. Deze mobiliteitsvisie zou voornamelijk gaan over de huidige mobiliteitsknelpunten in Pasgeld. Mbt PW is ons gegarandeerd dat er geen spa in de grond gaat voordat het definitieve plan is goedgekeurd.
- De mobiliteitsvisie die we in juni 2020 ontvingen blijkt uit te gaan van een reeds verondersteld basisplan (PO en PW volgebouwd) en van een max-variant: totaal verstedelijkt incl slagenlandschap en Elsenburgerbos. Dus *niet* over de bestaande knelpunten. Nadrukkelijk wordt gerefereerd aan het document Pasgeld Connects (inclusief de plaatjes van de nieuwbouw). Niets over de huidige problematiek. *Hoezo vertrouwen?* Ook de referentie wijken in Zwijndrecht, Delft en Ypenburg duiden niet op een begrip van inmiddels opgestarte andere denkwijzen.
- Het participatietraject zelf: we hebben meerdere malen gevraagd en ons is meerdere malen toegezegd om daar input op te geven. In juni werden we werden met een voldongen feit geconfronteerd: een goedgekeurd participatietraject. *Vertrouwen?*
- We hebben veel commentaar geleverd op het document. Daar is weinig mee gedaan: we moesten vertrouwen hebben dat dat in het traject goed zou komen / aan de orde zou komen. Wel is (nogmaals, nu door de wethouder) nadrukkelijk aangegeven dat er een hernieuwd Masterplan zou komen waarin de brede ontwikkeling van Rijswijk (lees de verdergaande verstedelijking aan de randen van Pasgeld) én de nieuwste inzichten voor met betrekking tot klimaat, biodiversiteit etcetera aan de orde zou komen. Onze input zou daarvoor nadrukkelijk worden gevraagd. Tot nu toe is er nog steeds geen aanzet gegeven voor een nieuw Masterplan en we beginnen ons *vertrouwen te verliezen* in of het er, ondanks de toezeggingen, überhaupt gaat komen.
- Ons is gevraagd om een voorstel te doen voor een facilitator. Daar is niets mee gedaan. Integendeel: UrbanSync is naar voren geschoven. En daar moesten we het mee doen. *Vertrouwen?*
- Urban Sync presenteert zichzelf met zinnen en quotes als:
 - Stedelijke ontwikkeling nieuwe stijl
 - STADSE WAARMAKERS, wijk, stadsdeel, stad
 - “Wat mij betreft is de toegevoegde waarde van Urban Sync jullie verbindende vermogen tussen het harde element van vastgoedontwikkeling (ontwerp, kosten en opbrengsten) en het zachte element van vastgoedontwikkeling”
- In alles ademen zij “stad en verstedelijking” en zeker geen ervaring noch affiniteit met groen/blauwe verbetering van het tussen-stedelijke landschap. Ook de wijze van faciliteren lijkt daar geen raad mee te weten. Ons wordt *vertrouwen* gevraagd dat zij de onafhankelijke partij zijn! (?)
- Na twee sessies van het participatietraject komt er een voorstel van het projectbureau voor de plaatsing van een verslag op de site van Rijswijk Buiten. Daarin wordt wederom uitgegaan van de woningopdracht en de bebouwing van Pasgeld
- Commentaar van ons hierop wordt becommentarieerd met:
 - Geen feitelijke weergave van de participatie - een terugkoppeling. Masterplan herijken is een politiek statement.
 - “we houden ons aan de tekst van het goedgekeurde (?) procesvoorstel (gebiedsontwikkeling zowel gezien vanuit landschappelijk oogpunt als woonopgave/verstedelijking)”
 - “we richten ons alleen op Pasgeld en niet op de Bogaard/Havenkwartier”.
- Met andere woorden: we worden teruggeduwd in een niet door ons vastgesteld keurslijf, alle toezeggingen en gevraagd vertrouwen ten spijt.

- In Groot Rijswijk van 30-7 staat een advertentie: er worden ruim 2000 nieuw woningen gebouwd in deelgebieden Parkrijk en Pasgeld. Nagevraagde bron blijkt gemeente en Dura Vermeer. Hoezo *vertrouwen*, hoezo co-creatie als de trein door blijft rijden.
- De verbreding van de A4 is gepresenteerd met een onverwachte aantasting van het slagenlandschap: er is een groot waterreservoir in geprojecteerd. Wij wisten van niets, het projectbureau wist van niets. Ons is eerdere gegarandeerd was dat er geen plannen bestaan voor ontwikkeling van het slagenlandschap. Nu blijken gemeente en andere instanties volledig langs elkaar heen te werken. Hoezo *vertrouwen*?

Tot slot

Bovenstaand worden een aantal voorbeelden genoemd waarin keer op keer het vertrouwen dat ons gevraagd wordt te geven wordt geschonden. Telkens worden we met voldongen feiten geconfronteerd, wordt er teruggekomen op eerdere toezeggingen of blijken zaken toch anders dan eerder is vermeld. Het *vertrouwen* dat ons wordt gevraagd in het proces, het *vertrouwen* dat wij steeds geven, krijgt elke keer weer een deuk en maakt ons argwanend over het vervolg. Waar blijft de openheid die ons wordt beloofd? Welke ontwikkelingen vinden er plaats waar wij niets van weten? Wat komt er straks terecht van het bij elkaar brengen van alle stakeholders, zoals provincie mbt ontwikkeling Vlietzone, Hoogheemraadschappen met betrekking tot waterberging, deskundigen op het gebied van biodiversiteit en landinrichting etcetera etcetera. Er zullen er op korte termijn een aantal belangrijke onderzoeken en effectrapportages in gang gezet moeten worden om diverse scenario's van voldoende context en onderbouwing te voorzien. Wanneer gaat dat gebeuren? Gaat dat gebeuren?

Gezien al deze voorbeelden van geschonden *vertrouwen* vragen wij ons af: hoe kunt u ervoor zorgen dat we *vertrouwen* kunnen houden in dit proces?